

Pedagogisch Werkplan BSO Brede Daltonschool De Meer

Locatie van
Stichting Kindercentrum Watergraafsmeer Amsterdam
BSO de Beukelseberg

KCWA	BSO
Uitgiftedatum:	2009
Herzien:	Juli 2024
Titel:	Pedagogisch Werkplan Brede Daltonschool De Meer
Documentnummer:	01.02
Proceseigenaar:	Directeur

Inhoud

Voorwoord	4
Hoofdstuk 1: De vier basisdoelen van Riksen-Walraven en de Daltonvisie	5
1.1. De vier basisdoelen van Riksen-Walraven	5
1.2. De Daltonvisie.....	9
Hoofdstuk 2: Plaatsing van het kind	11
2.1. Groepsgrootte en inzet pedagogisch medewerkers	11
2.2. Wijziging in groepsgrootte	12
2.3. Samenvoegen	12
2.4. 2 ^e basisgroep	12
2.5. Kennismaken	13
2.6. Wennen op de Brede School	13
2.7. Extra dagdelen afnemen	14
Hoofdstuk 3: Een (mid)dag op de buitenschoolse opvang	16
3.1. Uit school.....	16
3.2. Ophalen door ouders	16
3.3. Middagprogramma.....	16
3.4. Open deuren.....	17
3.5. Spelen en activiteiten	17
3.5.1. Brede School Workshops en Judo	18
3.6. Huiswerk doen.....	18
3.7. Vakantie en Uitstapjes.....	18
3.8. Feesten en rituelen.....	19
Hoofdstuk 4: Eten en drinken	20
4.1. Eten en drinken	20
4.2. Dieet, allergie en andere culturen.....	20
4.3. Trakteren	20
Hoofdstuk 5: Het kind	21
5.1. Pesten en plagen	21
5.2. Jongens en meisjes; seksuele ontwikkeling	21
5.3. Corrigeren en belonen.....	21
5.4. Zieke kinderen	22
5.5. Kinderparticipatie	22
5.6. Mentorschap	23

5.7. Kinderen observeren	23
5.8. Overdrachtsschrift en kinddossier	23
Hoofdstuk 6: De ouder.....	24
6.1. Mondeling communicatie	24
6.2. Schriftelijke informatie	24
6.3. Oudercommissie.....	24
6.4. Ouderavonden.....	25
6.5. Klachtenprocedure	25

Voorwoord

BSO Brede Daltonschool De Meer in Watergraafsmeer is een van de BSO locaties van Buitenschoolse Opvang de Beukelseberg. Buitenschoolse opvang de Beukelseberg valt samen met Kinderdagverblijf De Biblebontseberg onder Stichting Kindercentrum Watergraafsmeer Amsterdam (KCWA).

KCWA heeft één algemeen pedagogisch beleid, waarin wordt uitgelegd vanuit welke visie, kindbeeld en doelstellingen er wordt gewerkt. Dit beleid is voor alle leeftijdsgroepen van toepassing; er is geen aparte opsplitsing gemaakt in leeftijdscategorieën, accenten kunnen verschillen, de grote lijn is gelijk.

Naast het algemene beleid heeft iedere locatie –van zowel het kinderdagverblijf als de buitenschoolse opvang- een eigen pedagogisch werkplan. Hierin wordt uitgelegd hoe het algemene pedagogische beleid zijn specifieke invulling krijgt op de betreffende locatie.

Dit werkplan beschrijft de werksituatie op BSO Brede Daltonschool De Meer in Watergraafsmeer.

Aan bod komen o.a. de daltonvisie, dagindeling, groepsgrootte, groepsinrichting, spelen en activiteiten, contact met ouders, veiligheidsmaatregelen.

We willen benadrukken dat dit werkplan altijd in ontwikkeling blijft. Het wordt aangepast indien er nieuwe afspraken gemaakt worden.

Alle formulieren, werkinstructies en protocollen waar in dit werkplan naar wordt verwezen, kunnen op de locaties door medewerkers ingezien worden via de iPad; ze zijn te vinden in ons 'Handboek. Op verzoek kan dit Handboek altijd worden ingezien door ouders of andere belanghebbenden.

N.B.

Waar 'ouders' staat, wordt tevens 'verzorgers' bedoeld.

Waar 'hij' staat, kan tevens 'zij' worden bedoeld.

Waar 'wij' staat, wordt verwezen naar de medewerkers.

Hoofdstuk 1: De vier basisdoelen van Rixsen-Walraven en de Daltonvisie

1.1. De vier basisdoelen van Rixsen-Walraven

Leidraad voor het begeleiden van kinderen op onze buitenschoolse opvang, zijn de vier pedagogische basisdoelen van Rixsen –Walraven:

1. Een gevoel van – fysieke en emotionele- veiligheid.
2. Ontwikkeling van persoonlijke competenties.
3. Ontwikkeling van sociale competenties.
4. Socialisatie, of wel: de kans om zich waarden en normen, de 'cultuur' van de samenleving, eigen te maken.

We zullen in dit werkplan per ontwikkeldoel uitleggen hoe de pedagogisch medewerkers hier uitvoering aan geven op onze werkvloer.

1. We creëren een gevoel van fysieke en emotionele veiligheid (voor ieder kind, voor iedere groep)

Wij willen ervoor zorgen dat de kinderen op de BSO locatie Brede Daltonschool De Meer zich fysiek en emotioneel veilig voelen. In het dagelijkse taalgebruik zeggen we dan dat de groep veilig is ingericht met veilige meubels en kindgericht speelgoed, en het kind het naar zijn zin heeft en/of lekker in zijn vel zit. Dit zorgt er niet alleen voor dat het kind zich prettig voelt, het is ook een voorwaarde voor het kind om zich verder te kunnen ontwikkelen.

Dit doen we o.a. op de volgende manieren:

We vinden het belangrijk dat er op de BSO een ongedwongen, vrije sfeer is. Kinderen mogen daarom, zoveel als mogelijk, zelf invulling geven aan wat ze willen doen, en met wie. Er zijn verschillende hoekjes ingericht waar de kinderen zich even kunnen terugtrekken (alleen of met een klein groepje kinderen). Kinderen kunnen er zelf voor kiezen of ze in of juist uit het zicht van de pedagogisch medewerkers gaan spelen. Door dit zelf te kunnen bepalen, ontstaat er een veilig gevoel.

Toch is niet alles helemaal vrijblijvend. Er is een zekere mate van structuur (regels, regelmaat en gewoontes). Deze structuur biedt kinderen duidelijkheid: Het kind weet waar het aan toe is en wat hem te wachten staat. De gemaakte regels worden regelmatig herhaald. Door de vaste groep leren de kinderen elkaar kennen en maken vriendjes/vriendinnen. De kinderen weten wie er per dag op groep aanwezig is (vaste gezichten) en waarmee zij kunnen spelen.

Het herkenbare, terugkerende (regels/ritme/vaste groep) geeft een gevoel van veiligheid en vertrouwen.

De emotionele veiligheid stimuleren we verder door veel aandacht te besteden aan de relatie tussen de medewerker en het kind.

Dat begint meteen bij de kennismaking (wennen) van het kind met de groep en de pedagogisch medewerkers- ongeveer een week voordat het kind daadwerkelijk op de opvang komt. We gaan serieus om met de emoties van kinderen en met praten en spelen leren we waar zijn of haar interesses liggen. Hierdoor leren we het kind beter kennen en het geeft het kind een gevoel van veiligheid. We gaan verderop dieper in op ons wenbeleid. De vaste medewerkers werken allemaal op vaste dagen, waardoor kinderen elke dag dat ze komen, dezelfde medewerkers zullen zien. Op het moment van langdurig uitblijven van een vast gezicht door ziekteverlof, vakantie of uitdiensttreding zal er te allen tijde gestreefd worden naar stabiliteit door bijvoorbeeld een medewerker van een naaste groep of een medewerker uit de invalpool in te zetten. Daarnaast kunnen wij ook werken met

invalmedewerkers van een zzp-platform. Met hen wordt besproken dat zij dezelfde verantwoordelijkheid dragen als een vaste medewerker om zo de continuïteit te waarborgen. Denk hierbij aan verantwoordelijkheden zoals het mentorschap en het houden van de oudergesprekken.

Verder wordt ieder kind persoonlijk begroet als hij/zij binnenkomt en delen we high-fives uit bij vertrek.

Bij het uiten van blijheid, geluk, angst, boosheid, tevredenheid (enz.) leert het kind met die emoties van zichzelf en anderen om te gaan. Net als bij wenkinderen, gaan we altijd serieus en betrokken om met de emoties van de kinderen.

Het contact met de ouders/verzorgers van het kind is ook erg belangrijk. We leggen de ervaringen van de ouder graag naast die van de medewerkers om zo tot een genuanceerd totaalbeeld van de ontwikkeling van het kind te komen.

Het contact tussen ouder en medewerker kan het kind tevens een veilig gevoel geven: de ouder geeft het voorbeeld in het vertrouwen van de medewerker.

Omdat bij de BSO meestal alleen sprake is van (vaak korte) breng- en haalcontacten (met uitzondering van de schoolvakanties), wordt jaarlijks een 10 minuten gesprek georganiseerd: ouders kunnen dan wat uitgebreider met de pedagogisch medewerkers praten.

Naast de indeling in basisgroepen werken we ook met het mentorschap. Elk kind heeft een eigen mentor. Hij/zij heeft extra oog en oor voor het welbevinden van zijn/haar mentorkinderen. De mentor investeert in de relatie met haar mentorkinderen d.m.v. gesprekjes, observatie en dergelijke. Voor ouders is de mentor ook het eerste aanspreekpunt.

2. We werken aan de ontwikkeling van persoonlijke competenties

De taalontwikkeling stimuleren we door het voeren van gesprekken met de kinderen en de kinderen met elkaar te laten praten en discussiëren, bijvoorbeeld tijdens het eetmoment. Daarnaast hebben we boeken die de kinderen kunnen lezen of die we voorlezen, ook zingen we liedjes met de kinderen.

De rekenontwikkeling stimuleren we door verschillende spelletjes die gericht zijn op de cognitieve ontwikkeling. Ook hebben we een werkbank, hierbij wordt onder andere gezaagd, waarbij de kinderen lengtes leren inschatten.

De motorische ontwikkeling stimuleren we door de kinderen zelf hun cracker/boterham te laten smeren. Ook door dansen op de groep, laten helpen met afwas of vegen en het werken met potloden, scharen en lijm.

De creatieve ontwikkeling stimuleren we door o.a. door kinderen hun eigen spel te laten bedenken en knutselactiviteiten aan te bieden zoals knutselen met kosteloos materiaal (zoals pasta, takjes, bladeren), ook mogen de kinderen zelf bedenken wat zij willen doen.

Het is belangrijk dat kinderen naast de taalontwikkeling, de rekenontwikkeling, de motorische ontwikkeling en de creatieve ontwikkeling de mogelijkheid krijgen persoonlijkheidskenmerken als zelfstandigheid, zelfredzaamheid, zelfvertrouwen en flexibiliteit te ontwikkelen.

We vinden het belangrijk kinderen te stimuleren dingen zelf te doen om ze op die manier te laten ervaren dat ze veel dingen al zelf kunnen. De medewerkers proberen zoveel mogelijk op de hoogte te zijn van wat een kind al kan en waar eventueel nog hulp geboden is. Deze informatie verkrijgt de medewerker door met het kind zelf te praten, daarnaast ook door middel van gesprekken met ouders en collega's. Door het kind te stimuleren, aan te moedigen, samen naar oplossingen te

zoeken en het complimenten te geven wanneer het goed gaat, proberen we het kind te helpen. Dit stimuleert het zelfvertrouwen en de zelfredzaamheid van het kind.

Bij onderlinge ruzies grijpen wij vaak niet direct in: we vinden het belangrijk niet direct met een oplossing te komen, maar eerst te kijken of de kinderen er samen uit komen. Uiteraard houden we het wel in de gaten en wanneer kinderen er zelf niet uitkomen, en bieden we dan hulp.

Ook de ruimte is zodanig ingericht dat kinderen zelf kunnen doen wat ze willen, en zelf het spel- of knutselmateriaal kunnen pakken wat ze willen. We laten de kinderen zoveel mogelijk zelf verzinnen *op welke manier* en *welk spel* gespeeld moet worden, of *wat* en *hoe* er geknutseld wordt. We laten de kinderen zelf kiezen welke activiteit ze willen doen, en bieden daarbij nieuwe mogelijkheden en materialen aan. Als kinderen niet weten wat ze moeten doen / zich vervelen, kunnen we ze kort een paar activiteiten voorstellen. Als ze hier geen zin in hebben, mogen ze zich even gaan "vervelen": dit stimuleert de kinderen zelf een oplossing te bedenken voor hun probleem, en daarmee dus de creativiteit.

Er is voldoende spel materiaal aanwezig dat de ontwikkeling van persoonlijke competentie van kinderen stimuleert. Zo zijn er verschillende spelletjes waarbij kinderen oefenen in tactisch spel, kennis van cijfers, algemene kennis, motoriek en geduld. Door het spelen van spelletjes leren de kinderen (naast sociale vaardigheden) bovendien incasseren / verliezen.

Op de BSO Brede Daltonschool De Meer hebben de meeste basisgroepen een kast met boeken en strips op de groep staan. Kinderen kunnen hier zelf boeken en strips uit halen om lekker te gaan lezen. Ook mogen ze de boeken en strips lenen en mee naar huis nemen om daar verder te gaan met het lezen van het boek.

In vakanties werken we met thema's en meerdere dagen per week organiseren we workshops en uitstapjes. Kinderen krijgen zo de mogelijkheid om naast alle activiteiten welke op de BSO worden aangeboden, ook andere activiteiten en clubs uit te proberen en zo te ontdekken wat zij leuk vinden en zich hierin wellicht verder te ontplooien. Kinderen worden uitgenodigd om hieraan mee te doen maar mogen altijd zelf iets anders bedenken om te doen.

Het buitenspelen gebeurt op het speelplein naast de school en in het Frankendael park. In het park kunnen de kinderen onder begeleidend toezicht zelfstandig spelen. In het park wordt vaak de Natuurspeeltuin opgezocht. Het is geen gewone speeltuin, maar een avontuurlijke plek waar kinderen de natuur kunnen ontdekken en waar ze vrij kunnen scharrelen, ravotten, kliederen en klimmen. Het is een avontuurlijk speellandschap waar de kinderen spelen in en met de natuur.

3. We werken aan de ontwikkeling van sociale competenties

Het omgaan met leeftijdsgenootjes is een belangrijke manier om sociale competenties te ontwikkelen. Hieronder vallen competenties als; zich in een ander kunnen verplaatsen, emoties kenbaar maken, feedback geven en ontvangen, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, en het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid.

Wij vinden het belangrijk dat de kinderen leren om goed met elkaar om te gaan, door samen te spelen en te delen, maar ook om rekening met elkaar te houden en elkaar te accepteren en te respecteren. Pedagogisch medewerkers trachten de kinderen te betrekken bij het groepsgebeuren, door ze uit te nodigen voor activiteiten en met ze mee te spelen. Oudere kinderen wordt geleerd en gestimuleerd hun verlangens onder woorden te brengen, deze te realiseren of er vanaf te zien.

We stimuleren de kinderen elkaar te helpen, bijvoorbeeld door hen samen een taak te geven (bijv. helpen met drinken inschenken, samen opruimen en corvee diensten) We geven kinderen complimenten als ze zich prettig gedragen. Dit is een goede stimulerende beloning om het sociaal gewenste gedrag te herhalen. Daarnaast stimuleren we zo hun zelfvertrouwen.

Wanneer kinderen onderling ruzie hebben grijpen wij niet direct in. Als de kinderen er niet zelf uitkomen, zullen de pedagogisch medewerkers een bemiddelende rol aannemen. Schelden, schreeuwen, vloeken, slaan e.d. worden niet getolereerd. Samen met de kinderen zoeken we naar een compromis waarbij we er naar streven hen uit te leggen wat wel en niet aanvaardbaar is, en hoe we in die situatie rekening kunnen houden met elkaar.

Er is voldoende spel materiaal aanwezig dat de sociale competentie van de kinderen stimuleert.

Speelgoed als lego, spelletjes, blokken, verkleedkleden etc. zorgt ervoor dat kinderen met elkaar gaan spelen. Binnen zijn er verschillende spelletjes die de kinderen samen kunnen doen. Deze spellen leren de kinderen op hun beurt te wachten en om te gaan met winnen en verliezen.

Wanneer de kinderen bij elkaar aan tafel zitten, bijv. tijdens een eetmoment, stimuleert de pedagogisch medewerker dat de kinderen gesprekjes voeren, bijvoorbeeld over wat ze die dag gedaan hebben, wat ze graag willen doen, enz. Zij dragen er zorg voor dat iedereen bij het gesprek betrokken is en letten erop dat kinderen tijdens het gesprek oog hebben voor elkaar, je kijkt naar degene die aan het woord is. Door samen naar elkaar te luisteren en iedereen een keer aan het woord te laten komen, ontstaat er een band tussen de kinderen: ze beleven vaak dezelfde dingen in hun thuissituatie en op school en herkennen dus veel van elkaar, maar leren zo ook de verschillen kennen. Door deze aandacht voor elkaar ontstaat er wederzijds respect. We stimuleren de kinderen zo ook vriendschappen sluiten. Daarnaast ontwikkelen kinderen het vertrouwen hun verhaal te vertellen in een groep die naar ze kan luisteren en leren ze 'hoe je het beste een vraag kan stellen' om een bevredigend antwoord te krijgen.

In alle bovenstaande situaties zorgen we ervoor dat de medewerkers het goede voorbeeld geven en voor een positieve sfeer op de groep zorgt.

4. We bevorderen de socialisatie

Op BSO Brede Daltonschool De Meer zijn we ook dagelijks bezig met de waarden, normen en de cultuur van de samenleving waarvan zij deel uitmaken, op kinderen over te brengen.

De medewerkers geven zoveel mogelijk het goede voorbeeld. Dit betekent dat de medewerkers met respect met elkaar omgaan en op een constructieve en empathische manier feedback aan collega's en kinderen geven. We hanteren normaal taalgebruik (geen scheldwoorden, buitenlandse taal of jargon), en houden ons ook aan de regels die gezamenlijk afgesproken zijn. Van de kinderen verwachten we ook dat ze zich houden aan de (huis-)regels, en dat ze aardig tegen elkaar en de medewerkers doen (dus niet schelden, slaan, schoppen e.d.). Ook in het spel gelden bepaalde regels: als je samen ergens aan begint, maak je het samen af, samen opruimen als je samen gespeeld hebt.

Naast respect voor anderen vinden wij het belangrijk dat kinderen leren omgaan met materialen en de omgeving (wereld) om ons heen. Van de kinderen wordt verwacht dat ze voorzichtig omgaan met het speelgoed van de BSO of dat van de andere kinderen, en dat ze met respect omgaan met knutselwerken van andere kinderen. Wij willen kinderen leren met zorg om te gaan met de natuur en het milieu, bijvoorbeeld door geen takken van de bomen te rukken en samen voor een schone, opgeruimde leefomgeving te zorgen. Ook kijken we samen met de kinderen hoe we duurzaam om kunnen gaan met onze spullen en omgeving, waarmee we ze een stukje milieubewustzijn meegeven.

1.2. De Daltonvisie

Op de Brede School Dalton de Meer wordt er gewerkt vanuit de Daltonvisie. Deze visie heeft verschillende raakvlakken met ons beleid op de buitenschoolse opvang BSO Brede Daltonschool de Meer.

Daltononderwijs kan worden samengevat in de volgende drie kenmerken:

1. Vrijheid / verantwoordelijkheid

Vrijheid en verantwoordelijkheid zijn twee kanten van dezelfde medaille. Het een kan niet zonder het ander. Het Daltononderwijs ziet een mens / kind als een persoon die zelf mag en kan kiezen, maar die voor de gevolgen van zijn keuzes ook zelf de verantwoordelijkheid draagt. In het leren maken van keuzes worden de kinderen begeleid.

2. Zelfstandigheid

Onder zelfstandigheid verstaan wij het zelf kunnen oplossen van dagelijkse problemen. De leerkrachten begeleiden het proces van zelf zorgdragen voor elkaar en de omgeving. Zelfstandigheid kan alleen ontstaan als kinderen voldoende vrijheid en verantwoordelijkheid wordt geboden.

3. Samenwerken

Overall in het leven zal blijken dat een mens ondanks zijn vrijheid en zelfstandigheid, niet zonder zijn medemens kan. Een medemens om te steunen en om steun van te krijgen. Daarom is het kunnen samenwerken een belangrijke vaardigheid voor het goed kunnen functioneren als mens.

De thema's vrijheid, verantwoordelijkheid, zelfstandigheid en samenwerken worden door alle daltonscholen onderschreven, maar de uitwerking verschilt. Dit geldt ook voor de Brede School Dalton de Meer. Op school leren ze de kinderen om deze vaardigheden te ontwikkelen en kunnen ze ermee experimenteren, zodat ze goed voorbereid worden op hun toekomst. Dit doen ze onder andere door de volgende accenten op school aan te brengen:

1. De basis van al ons handelen moet gericht zijn op het creëren van een pedagogisch klimaat waarin de sociale en emotionele veiligheid van het kind gewaarborgd wordt.
2. In de dagelijkse activiteiten loopt als een rode draad het ontwikkelen van waardebesef en oordeelsvermogen. Kinderen moeten elkaar respecteren.
3. Er wordt rekening gehouden met verschillen tussen leerlingen. Hiervoor is het nodig de ontwikkeling van het kind goed in de gaten te houden. Het betreft hier niet alleen verschillen in cognitieve vaardigheden, maar ook verschillen in bijvoorbeeld belangstelling, werkhouding en creativiteit.
4. Vrijheid betekent voor ons, een kind ruimte bieden om zelf keuzes te maken.
5. De leerkracht legt een deel van de verantwoordelijkheid voor het leren bij het kind. Essentieel hierbij is het feedback geven aan en het begeleiden van het kind.
6. Kinderen moeten leren allerlei informatiebronnen te hanteren en te beoordelen.
7. Er wordt gestreefd naar een grote variatie in werkvormen en materialen.

Veel van deze accenten zien wij terug in onze buitenschoolse opvang. Dit zie je terug in de 4 pedagogische doelen (zie Hoofdstuk 1.1.), alsook in het kindbeeld.

Kindbeeld Kindercentrum Watergraafsmeer

Het kind wil graag leren en leert in contact met de ander en de wereld om zich heen. Het kind ontwikkelt zichzelf als het in vrijheid mag onderzoeken en ontdekken. Elk kind mag dat op zijn eigen manier doen. Het is een persoon met eigen mogelijkheden en kracht. In creatieve activiteiten kan een kind zich volledig vrij uiten.

Het kind geeft zelf aan waar het behoefte aan heeft. Het kind kan er op vertrouwen dat de

betrokken volwassene hem tijdig zal begrenzen als dit nodig is om een gezonde ontwikkeling te waarborgen. Let wel, het kind mag risico's nemen; van fouten leert het kind.

KDV De Bibelebontseberg en BSO De Beukelseberg staan voor een krachtige leeromgeving waar het kind door zijn belevenissen en experimenten tijdens het spelen, kennis en vaardigheden mag en kan verwerven. Op basis van ons kindbeeld begeleiden en stimuleren we het kind vanaf zijn komst op het kinderdagverblijf naar een zelfstandig, zelfredzaam kind van 12 jaar dat zich zelf waardeert en vertrouwt.

Hoofdstuk 2: Plaatsing van het kind

2.1. Groepsgrootte en inzet pedagogisch medewerkers

Bij BSO Brede School varieert de leeftijd van de kinderen van 4 tot 13 jaar. Momenteel wordt er gebruikgemaakt van drie basisgroepen en verdeeld over de groepen worden er maximaal 60 kinderen opgevangen. Op woensdag en vrijdag is deze locatie gesloten. De opvang is dan op BSO Willem Beukelsstraat.

Per 1 juli 2024 wordt de beroepskracht-kindratio (BKR) berekend op locatieniveau en niet meer per basisgroep en mag een groep een grootte hebben van maximaal 30 kinderen. Bij het berekenen van de BKR kijken wij naar de behoefte van de (individuele) kinderen, groepsdynamiek en ontwikkelingsfasen waarin de kinderen zitten. Zo kan het voorkomen dat wij op een locatie een medewerker extra inzetten ter ondersteuning tijdens bijvoorbeeld de ophaalmomenten, (buiten)activiteiten die meer veiligheid vereisen of voor meer overzicht bij een bepaalde samenstelling van een groep kinderen. Ook is het mogelijk dat een medewerker met een bepaald expertise als extra medewerker op de locatie wordt ingeroosterd om een activiteit te geven. Door kinderen bij hun leeftijdsgenoten te plaatsen op een basisgroep zorgen wij ervoor dat zij omringd worden met kinderen die in dezelfde ontwikkelingsfasen zitten met dezelfde interesses. Om elk kind te stimuleren in de ontwikkeling en om aan te sluiten op de interesses van ieder kind maken wij gebruik van het opendeurenbeleid. Op zulke momenten mogen kinderen zelf bepalen om aan te sluiten bij een activiteit van hun interesse of bij andere leeftijdsgroepen.

BSO Brede School is geopend op maandag, dinsdag en donderdag.

Naam groepen	Draken	Weerwolven	Haaien
Max aantal kinderen	20	20	20
Leeftijdsgroep	4-7	4-13	4-13
Aantal medewerkers	2	2	2

Berekening aantal kinderen op locatieniveau per leeftijdsgroep

4 - 7 jaar	7 - 13 jaar	Inzet aantal medewerkers
1 t/m 11	1 t/m 14	1
12 t/m 21	15 t/m 26	2
22 t/m 31	27 t/m 38	3
32 t/m 41	39 t/m 50	4
42 t/m 51	51 t/m 60	5
52 t/m 60		6

Berekening combinatie leeftijdsgroepen

De Weerwolven en Haaien bestaan uit een combinatie van leeftijdsgroepen van 4 tot 13 jaar. Hier wordt gebruik gemaakt van een rekenformule om het aantal in te zetten medewerkers te berekenen. Het minimaal aantal in te zetten beroepskrachten in relatie tot het aantal aanwezige kinderen op een locatie wordt bepaald op basis van de formule $A \times 0,1 + B \times 0,083 =$

A staat voor het aantal kinderen op de locatie van 4 jaar tot en met 6 jaar en **B** staat voor het aantal kinderen op de locatie van 7 jaar tot 13.

Bij een uitkomst gevolgd door ..., **18 of hoger** zal het aantal in te zetten medewerkers naar boven worden afgerond. Bij een uitkomst onder de **0,18** zal er tenminste 1 medewerker worden ingezet indien er kinderen op de locatie aanwezig zijn.

2.2. Wijziging in groepsgrootte

Mocht het kindaanantal wijzigen en er op twee groepen maar 1 beroepskracht nodig zijn om aan het beroepskracht-kindratio te voldoen, dan kunnen er 2 groepen samenvoegen.

Er zal, met uitzondering van de breng en haalmomenten, nooit 1 beroepskracht alleen in het kindercentrum aanwezig zijn. Er wordt óf samengevoegd om een volle groep met 2 beroepskrachten te creëren, óf er wordt een invalkracht ingezet om de BKR alsnog te garanderen. De leidinggevende fungeert standaard als achterwacht en zal bij dit soort incidentele situaties altijd geraadpleegd worden, voordat er actie ondernomen wordt.

Op de BSO kan de basisgroep worden opgesplitst in 2 groepen. Om een leeftijdsgericht aanbod aan spel aan te bieden kan de groep in 2 leeftijdsgroepen worden gesplitst. De oudere kinderen gaan bijvoorbeeld buiten voetballen met een beroepskracht, terwijl de jongere kinderen binnen knutselen met de andere beroepskracht.

Er kan tijdens het ophalen van de kinderen maximaal een halfuur worden afgeweken van de BRK. Dit gebeurt als er een groep kinderen naar BSO Frankendael en BSO Gijsbrecht wordt gebracht. De medewerker die de kinderen brengt is dan ongeveer 20 minuten van zijn/haar groep af. Tijdens de vakantieopvang kan worden afgeweken in de ochtend. Dit is van 7:45 tot 9:30. Er wordt de verdere dag niet afgeweken van de BKR.

2.3. Samenvoegen

Op rustige dagen (lees: dagen dat de basisgroepen structureel dermate klein zijn, en er de situatie ontstaat dat er slechts 1 pedagogisch medewerker nodig is voor het aantal kinderen van 1 basisgroep) kan worden besloten 2 basisgroepen samen te voegen tot 1 nieuwe basisgroep. Op deze manier creëren we een volle basisgroep, met de stabiele begeleiding van twee vaste medewerkers, die elkaar kunnen ondersteunen.

Op woensdagen en vrijdagen voegen de BSO-groepen van de Lidwinaschool, (de twee scoutinglocaties) en de Brede Daltonschoon locatie samen op locatie BSO Willem Beukelsstraat. Dit heeft te maken met het feit dat er weinig kinderen komen op deze dagen. Zodoende bestaat er op de woensdag een 'woensdaggroep', en vrijdag een 'vrijdaggroep' met een eigen vaste leiding. Op deze dagen wordt er ook met een open deurenbeleid gewerkt; de basisgroep splitst na het eten op in kleinere groepjes.

Tijdens de vakantieopvang worden de groepen tijdens het eten nooit groter dan 30 kinderen, en bij uitstapjes nooit groter dan 15. Er wordt ingedeeld naar leeftijd, hetgeen betekent dat kinderen van de reguliere basisgroepen eigenlijk altijd bij elkaar geplaatst worden.

Kinderen – zeker de jongsten – worden altijd met minimaal 1 bekende, bij voorkeur vaste, basisgroep-medewerker in 1 groep ingedeeld bij uitstapjes.

2.4. 2e basisgroep

Elk kind krijgt opvang op één vaste basisgroep. Het kan voorkomen dat er tijdelijk een tweede basisgroep ontstaat op het moment dat het kind doorstroomt naar een volgende leeftijdsgroep. Deze periode kan langer zijn als er geen plek is op alle contractdagen. De periode dat het kind twee vaste basisgroepen heeft wordt met de ouder schriftelijk overeengekomen. De plaatsing op een tweede basisgroep wordt alleen gedaan als de emotionele veiligheid van het kind niet in het geding raakt. De impact van een tweede basisgroep is vaak minder groot bij oudere kinderen en door het werken met een open deurenbeleid kent het kind de andere vaste gezichten en groepsgenoten vaak al.

Een tweede basisgroep gebeurt alleen onder de volgende voorwaarden:

- Bij schriftelijke toestemming van ouders in een contract waarbij de periode en 2^e basisgroep wordt genoemd.
- Kwetsbare of sensitieve kinderen worden niet (langer dan de reguliere wenperiode) geplaatst op 2 basisgroepen. De mentor heeft de verantwoordelijkheid om aan te geven of een kind emotioneel en sociaal competent is.
- Duidelijke communicatie tussen kind en de vaste gezichten van beide groepen, denk aan verschil in groepsregels, ect.
- Nauwe en zorgvuldige overdracht tussen de vaste gezichten van beide basisgroepen over het kind.
- Evaluatieperiode: de emotionele veiligheid van het kind wordt geobserveerd en daarna geëvalueerd tijdens een gesprek tussen ouders en de vaste gezichten van beide basisgroepen.
- Het kind behoudt de huidige mentor totdat doorstroming voltooid is.

2.5. Kennismaken

De pedagogisch medewerker maakt minstens 3 weken voor de ingangsdatum van het contract, (telefonisch) een afspraak met de ouders voor een kennismakinggesprek. Hierin worden naast oudergegevens en standaard informatie met betrekking tot de BSO ook bijzonderheden (gedrag/allergieën/school/klas/gezinssamenstelling) besproken en genoteerd. Deze gegevens worden besproken met de collega's van de groep, en daarna zorgvuldig in het Kinddossier bewaard.

2.6. Wennen op de Brede School

Starten op een buitenschoolse opvang is altijd spannend. Kinderen worden geconfronteerd met een nieuw (mid)dagritme, een nieuwe omgeving, nieuwe regels, nieuwe kinderen, en groepsbegeleiding in plaats van juffen, meesters of ouders.

Op BSO Brede School kunnen zich drie wensituaties voordoen:

- Een nieuw kind:

Een nieuw kind is een kind dat nog niet eerder geplaatst is geweest bij BSO de Beukelseberg of KDV de Bibelebontseberg. We praten hierover een externe wenperiode.

Het wennen valt binnen het contact.

De 1^e keer komt een kind een uur wennen met de ouder. Afhankelijk van hoe het kind het heeft ervaren/gereageerd, worden voor de daarop volgende wendagen, gepaste afspraken gemaakt. Zie ook het Wenbeleid in het Handboek. Tijdens het wennen hebben medewerkers een uitgebreide overdracht met de ouders van het nieuwe kind. N.B.: Een kind begint *nooit* met wennen tijdens een vakantieperiode.

Na drie maanden wordt er een evaluatiegesprek aangeboden aan de ouders. Ouders kunnen hier naar eigen behoefte op ingaan of niet. In het evaluatiegesprek worden de ervaringen van kind/ouders en medewerkers uitgewisseld. Het kan ook zo zijn, dat medewerkers zich dusdanig zorgen maken dat ze ouders het gesprek niet aanbieden, maar dat ze ouders expliciet uitnodigen.

- Een bekend kind:

Een bekend kind is een doorstromer. Hij/zij heeft eerder op een BSO-groep gezeten, op locatie BSO Brede School, en is tevens leerling van de Brede Daltonschool de Meer. We praten over een interne wenperiode.

De nieuwe mentor neemt voor de overstap contact op met de ouder, en nodigt uit voor een kennismakingsgesprek en een rondleiding op de nieuwe groep. Daarnaast neemt de nieuwe mentor ook contact op met de huidige/oude mentor van het kind om het kinddossier en het overgangsverslag uit te wisselen met de nieuwe pedagogisch medewerker. Het kind zal binnen BSO-tijd gaan wennen op de nieuwe groep, onder begeleiding van de medewerkers van de huidige groep. Ouders hoeven daar in principe niet meer bij te zijn, tenzij ouders of het kind expliciet aangeven daar behoefte aan te hebben. Er wordt een week voordat het kind overgaat naar de nieuwe groep gewend. De eerste wendag zal het kind een uur komen wennen op de nieuwe groep, samen met een medewerker van de huidige groep. Afhankelijk van hoe het kind het heeft ervaren/gereageerd, worden voor de daarop volgende wendagen, gepaste afspraken gemaakt.

Na drie maanden wordt er een evaluatiegesprek aangeboden aan de ouders. Ouders kunnen hier naar eigen behoefte op ingaan of niet. In het evaluatiegesprek worden de ervaringen van kind/ouders en medewerkers uitgewisseld. Het kan ook zo zijn, dat medewerkers zich dusdanig zorgen maken dat ze ouders het gesprek niet aanbieden, maar dat ze ouders expliciet uitnodigen.

- Doorstromen naar 7/8+

Alle kinderen die op de BSO 8 jaar worden, stromen door naar de 8+groepen. Over het algemeen beschouwen de bijna 8 jarigen dit als een leuke, stoere, en stiekem ook als spannende stap. Ze horen definitief niet meer bij de 'kleintjes' en krijgen meer ruimte voor zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid.

Voordat een kind overgaat naar de 8+groep zal de pedagogisch medewerker van de huidige groep een afspraak voor informatieoverdracht maken met de pedagogisch medewerker van de 8+groep. In deze informatieoverdracht wisselt de pedagogisch medewerker het kinddossier en het overgangsverslag uit met de nieuwe pedagogisch medewerker. Tevens wordt een wenschema afgesproken.

De nieuwe pedagogisch medewerker van de 8+groep neemt – bij binnenkomen van het mutatieformulier- contact op met de ouders van het doorstromende kind. Er wordt een kennismakingsgesprek voorgesteld. De ouder is vrij om op deze uitnodiging in te gaan. Als de ouder hier geen behoefte aan heeft, zal de pedagogisch medewerker de eerste keer dat de ouder zijn/haar kind komt ophalen op de nieuwe groep, uitgebreid informeren en rondleiden. De ouder wordt telefonisch of in het kennismakingsgesprek, op de hoogte gebracht van het wenschema. Het wennen neemt 2 weken in beslag, zie ook het Wenbeleid BSO 8+, in het Handboek.

Tot slot:

Het ene kind is het andere kind niet. Maatwerk is altijd mogelijk. Er kunnen altijd meer wenvmiddagen gepland worden of afgeweken worden van de tijden en de afspraken over de aanwezigheid van de ouder. Dit wordt in de overdracht aan het eind van de dag tussen medewerker en ouder zorgvuldig besproken. Het uiteindelijke doel is dat een kind zich veilig en vertrouwd gaat voelen.

2.7. Extra dagdelen afnemen

Ieder kind dat bij ons staat ingeschreven, wordt opgevangen op een vaste stamgroep, op vooraf afgesproken dagen. Het is altijd mogelijk om een extra dag/dagdeel opvang aan te vragen. Het kind kan geplaatst worden als de medewerker/kindratio niet wordt overschreden. Een kind die een extra

dag of dagdeel komt, wordt in principe altijd geplaatst in zijn/haar vaste stamgroep. Zo blijft de emotionele veiligheid van het kind en de continuïteit van de opvang gewaarborgd.

Soms is er geen plek meer op de eigen stamgroep. Met vooraf gegeven schriftelijke toestemming van de ouder kan een kind -gedurende een tussen de organisatie en ouder overeengekomen periode- 1 volledige dag of 1 dagdeel (ochtend of middag) worden opgevangen in één andere stamgroep dan de eigen, vaste stamgroep. Deze incidentele plaatsing wordt uitsluitend aangevraagd door de ouder. In dit geval gaat het om situaties

waarbij een ouder onverwacht een extra (halve) opvangdag nodig heeft, voor een tijdelijke periode. Bij deze bijzondere plaatsing wordt samen met de ouders en medewerkers gekeken of de plaatsing de sociaal-emotionele veiligheid van het kind niet in het geding brengt, en wat er nodig is om het kind comfortabel te laten zijn op de extra groep. Denk hierbij aan het meenemen van favoriet speelgoed van de stamgroep.

Er wordt *niet* extra geplaatst als het kind in een wen/overgangperiode zit.

Hoofdstuk 3: Een (mid)dag op de buitenschoolse opvang

3.1. Uit school

In samenspraak met school, worden kleuters 5 minuten voor de school uit is, door de pedagogisch medewerkers uit de klassen gehaald. Dit geldt alleen voor de kleuterklassen. Vanaf groep 3 komen kinderen zelfstandig naar de BSO, met het uitgaan van de school. Uitzondering zijn de eerste 3 weken na de zomervakantie, dan worden ook de kinderen uit groep 3 uit de klas gehaald, dit om de emotionele veiligheid te waarborgen.

De kleuters worden bij het ophalen op de presentielijsten aangevinkt. Overige kinderen worden door de groepsleiding op de presentielijsten gecontroleerd.

Bij het ontbreken van kinderen zonder afmelding worden ouders altijd gebeld. Ook als een kind wil gaan spelen bij een ander (niet BSO-)kind, worden ouders altijd eerst gebeld voor toestemming.

Als alle kinderen er zijn, moet er een groep kinderen naar de BSO scouting locatie worden gebracht. Dit wordt gedaan door een vrijwilliger. Deze vrijwilliger werkt ook op de TSO, zij is voor ze begint uitgebreid ingewerkt door de unit coördinator van de locatie. Kinderen die alleen naar de scouting gaan (middels getekend formulier) melden zich eerst bij de vrijwilliger.

Als er meer dan 10 kinderen moeten worden weggebracht, dan loopt er een beroepskracht mee tot aan het park. Op die manier is de beroepskracht niet langer dan een halfuur weg.

3.2. Ophalen door ouders

Kinderen worden alleen aan de ouders meegegeven. Indien kinderen door iemand anders dan ouders worden opgehaald, dienen ouders dit op tijd bij de groepsleiding door te geven. Als dit niet is gebeurd en er wel iemand anders verschijnt dan de ouder, dan wordt er contact opgenomen met ouders. Bij geen gehoor, worden kinderen NIET meegegeven.

Overdracht aan ouders

Kinderen op de buitenschoolse opvang kunnen zelf vrij goed aangeven hoe het met ze gaat en wat ze van school en de buitenschoolse opvang vinden. Om goed op de hoogte te zijn van de ontwikkeling van het kind, is het ook belangrijk dat wij en de ouders elkaar van belangrijke informatie voorzien. Door elkaar te spreken, leren ook de ouders en de pedagogisch medewerkers elkaar wat beter kennen. Dit vergroot het onderling vertrouwen en verlaagt de drempel om contact met elkaar op te nemen als daartoe aanleiding is.

Overdracht tussen ouders en ons vindt meestal plaats als de ouders de kinderen ophalen van de buitenschoolse opvang. Dit zijn korte gesprekjes. Tijdens het ophalen is het meestal druk en moet er opgeruimd worden. Bovendien vinden veel kinderen het niet prettig als er in hun bijzijn over hen wordt gesproken door hun ouders.

3.3. Middagprogramma

Wanneer de kinderen (per groep) binnen zijn, zorgen de pedagogisch medewerkers ervoor dat de kinderen naar de wc gaan, handen wassen en aan tafel gaan zitten. Er wordt gezamenlijk als groep gegeten (crackers /fruit en thee/water). Bij uitzonderingen (feestdagen/thema's) krijgen kinderen iets extra's. Het eetmoment wordt ook benut om kringgesprekjes te voeren en om de verdere dag te bespreken. Na het tafelen is er ruimte om vrij te spelen of een activiteit met een pedagogisch medewerker te doen.

3.4. Open deuren

Op de locatie geldt een open deurenbeleid, welke inhoudt dat kinderen na het eten en drinken de mogelijkheid hebben om in andere BSO ruimtes te spelen. Op maandag en donderdag huren wij de gymzaal in school en kunnen we hier met de kinderen gaan spelen. De pedagogisch medewerkers houden overzicht door op de presentielijsten te noteren waar welk kind is gaan spelen.

3.5. Spelen en activiteiten

Zoals al eerder beschreven, bepalen kinderen zelf hoe zij de tijd op de buitenschoolse opvang invullen.

De belangrijkste uitgangspunten zijn:

- Buitenschoolse opvang is vrije tijd: tijd hebben om lekker niets te doen blijft ook belangrijk;
- De buitenschoolse opvang is voor en van de kinderen; het aanbod wordt mede door en met behulp van de keuzes van kinderen bepaald;
- Wij bieden vertrouwde activiteiten, maar bieden ook nieuwe dingen aan en dagen kinderen uit;
- Het aanbod is voor alle leeftijden, voor jongens en meisjes, waarbij rekening gehouden wordt dat oudere kinderen meer behoefte kunnen hebben aan uitdaging in activiteiten;

Bij de BSO Brede School onderscheiden wij twee soorten activiteiten

- Vrij spel;
- Open activiteiten;

Vrij spel

Kinderen bepalen zelf wat zij gaan doen, hoe lang en met wie. Zij kunnen in principe zelfstandig aan de slag. De pedagogisch medewerker heeft een minimale bemoeienis; meer een ondersteunende en begeleidende rol.

Voorbeelden:

- Vrij buiten spelen in zandbak, klimrek, hangen, fietsen, voetballen, tikkertje spelen, een gezelschapsspel spelen;
- Binnen in de poppenhoek spelen;
- Internetten/computerspelletjes spelen; (vanaf 7 jaar/per dag max 15 min)
- Knutselen (kind wil bijvoorbeeld een schilderij maken; pedagogisch medewerker zorgt op dat moment voor de materialen);
- Mee boodschappen doen.
- Vrij spelen in de gymzaal

Open activiteiten

De pedagogisch medewerker bereidt iets voor. Kinderen kunnen kiezen, hier niet of wel aan mee te doen of later in te stromen.

De activiteit heeft meer "inhoud" dan vrij spel. Het is iets dat de pedagogisch medewerker bewust aanbiedt en van te voren is voorbereid en er is tijd voor vrij gemaakt.

Voorbeelden:

- Estafetteloop (van te voren uitgezet en bedacht);
- Kookactiviteit;
- Activiteiten in het park

Sport en bewegen

Bewegen is belangrijk voor kinderen. Bij de BSO Brede School vinden wij het belangrijk dat kinderen naar buiten gaan en spelen. Bewegen kan in de vorm van vrij spelen, georganiseerde spelen

en sporten. Op landelijk en gemeentelijk niveau is er veel aandacht voor bewegen door kinderen. De buitenschoolse opvang houdt deze ontwikkelingen in de gaten en probeert hierop aan te sluiten. Kinderen hebben op de buitenschoolse opvang de beschikking over divers sport- en spel materiaal. Naast het buitenspeelplein maken wij gedurende de BSO tijden gebruik van een gymzaal die is gehuisvest in het schoolgebouw. Hier worden sportieve spelen aangeboden of kunnen de kinderen onder begeleiding vrij spelen.

Speelgoed

Het speelgoed dat op de buitenschoolse opvang aanwezig is, is prikkelend voor de fantasie en is gevarieerd. Kinderen kunnen het speelgoed zelf pakken. Er is voldoende aanbod voor alle leeftijdsgroepen. Kinderen worden betrokken bij de aanschaf van nieuw speelgoed.

Computer- en televisiegebruik

Er is op deze locatie geen televisie of computer aanwezig.

3.5.1. Brede School Workshops en Judo

Buitenschoolse activiteiten worden in samenwerking met activiteitencoördinator georganiseerd. Dit kunnen activiteiten zijn, welke medewerkers structureel aanbieden, maar ook losstaande activiteiten van buitenaf, waar de BSO een samenwerking mee aangaat.

Indien het een activiteit van buitenaf is, zorgen de medewerkers ervoor dat er een duidelijk overzicht is, van welke kinderen van hun groep hieraan meedoen. Wanneer de activiteit zich in de grote gymzaal bevindt, worden de kinderen door de eigen groepsleiding van de groep daar naartoe gestuurd en mogen ze na afloop ook zelfstandig weer terug komen naar de groep. De medewerkers zorgen ervoor dat de juiste deelnemende kinderen, naar de activiteit gaan en controleren aan de hand van de presentielijsten of de kinderen na afloop weer terug zijn. Duurt het te lang of mist er een kind, dan gaat de medewerker naar de activiteit toe om de kinderen op te halen, of te kijken waar zij zich bevinden. Kinderen van 4 en 5 jaar worden altijd gebracht en gehaald door een medewerker.

Op dinsdag is er Judo op school. De kinderen die hier heengaan worden door de BSO medewerkers gebracht en gehaald.

3.6. Huiswerk doen

Op de BSO wordt er geen (verplicht) huiswerk gedaan. Een kind is natuurlijk vrij om hiervoor te kiezen en krijgt ook ruimte (fysiek en in tijd) om dit te doen. Mocht een kind zelf huiswerk willen maken en heeft hier hulp bij nodig of komt er niet uit (overhoren of moeilijke opgave), dan kan de medewerker hierin helpen.

3.7. Vakantie en Uitstapjes

Tijdens de vakanties werken pedagogisch medewerkers verschillende diensten van 8 uur. De BSO is tijdens vakantiedagen geopend van 7.45 tot 18.30uur.

Ouders kunnen tot half 10 hun kind(eren) brengen, hierna wordt het dagprogramma en de verdeling van het aantal kinderen, op basis van het aantal kinderen, definitief gemaakt.

Er worden tijdens de vakanties ook uitstapjes gemaakt. De verhouding is 1 medewerker op 10 kinderen boven de 6 jaar. Voor de 4/5 jarigen geldt 2 medewerkers op 15 kinderen.

Pedagogisch medewerkers hebben altijd de oudergegevens van de kinderen die meegaan bij zich, en een EHBO-kit. De medewerkers dragen er zorg voor dat er een duidelijk overzicht komt te hangen met namen van kinderen en een telefoonnummer waarop zij tijdens het uitstapje te bereiken zijn voor ouders en collega's.

Alle uitstapjes zijn +/- 16.30 uur weer op locatie terug. Bij uitzonderingen worden ouders op de hoogte gebracht.

3.8. Feesten en rituelen

De pedagogisch medewerkers besteden aandacht aan feesten en rituelen gecombineerd met activiteiten. Dit betekent niet dat er aan alle feesten aandacht wordt besteed. Het hangt af van de activiteiten en wensen/interesses van de kinderen. Wordt er veel gesproken over het Suikerfeest? Dan zullen wij hierop inspelen op de behoeftes van de kinderen, door een gepaste activiteit aan te bieden.

Hoofdstuk 4: Eten en drinken

4.1. Eten en drinken

De pedagogisch medewerkers dragen er zorg voor dat de kinderen voor het tafelmoment, naar de wc gaan, handen wassen en aan tafel gaan zitten. Er wordt gezamenlijk als groep gegeten (crackers /fruit en thee/water). Bij uitzonderingen (feestdagen/thema's) krijgen kinderen iets extra's.

Op de woensdag en vrijdag wordt er ook geluncht met de kinderen. Kinderen krijgen brood en beleggen/smeren zelf. Waar nodig is helpen de pedagogisch medewerkers de kinderen. Naast het eten krijgen de kinderen melk/yoghurt/water te drinken.

Als elk kind de eerste boterham heeft gesmeerd/belegd, geven de medewerkers aan dat er gegeten mag worden. Voor de volgende boterhammen hoeft niet op elkaar gewacht te worden.

Als iedereen klaar is, ruimt elk kind zijn eigen/bordje bekertje op. De medewerkers geven instructie bv. "Jullie mogen je bekertje en bordje op het aanrecht zetten/stapelen."

4.2. Dieet, allergie en andere culturen

Bij het kennismakingsgesprek worden alle eetgewoontes van een kind besproken. De medewerkers zorgen ervoor dat deze gegevens zorgvuldig in het Kinddossier komen te zitten. De bijzonderheden worden ook gecommuniceerd met de manager en andere collega's. Er wordt dan een duidelijk overzicht opgehangen aan de binnenkant van een keukenkastdeur, het wordt besproken in overleggen en indien nodig worden medewerkers erover gemaïld. Voor de vakanties wordt de bijzondere informatie in de vakantiekaart gevoegd. Alle medewerkers zijn verantwoordelijk dat zij op de hoogte zijn van de juiste en volledige informatie.

4.3. Trakteren

Medewerkers en kinderen die jarig zijn, hebben de vrije keuze om uit te delen. Dit MAG, maar hoeft NIET. Medewerkers communiceren hierover met collega's en bij traktatie van een kind, communiceren ouders met de groepsleiding. Traktaties mogen zelf uitgekozen worden. Wel wordt er op gelet dat het een "gezonde" traktatie is (voedingswaarde/hoeveelheid). Ouders kennen deze informatie vanuit de huisregels en medewerkers attenderen ouders hier ook op.

Hoofdstuk 5: Het kind

5.1. Pesten en plagen

De medewerkers houden de groepssfeer altijd in de gaten. Bij pestgedrag spreken medewerkers de kinderen meteen aan. En worden ouders ook op de hoogte gebracht. Om de groepssfeer positief te houden, worden dergelijke onderwerpen in de groep besproken door de groepsleiding. Het onderwerp pesten komt ook aan de orde tijdens de groepsoverleggen met de manager.

5.2. Jongens en meisjes; seksuele ontwikkeling

Seksuele ontwikkeling is een breed begrip. De groepsleiding bespreekt -indien kinderen er om vragen, of in verband met bepaalde thema's (de liefde, de lente) - dit in de groep. Als de pedagogisch medewerkers opvallend/afwijkend gedrag signaleren in seksuele sferen worden, spreken de medewerkers de betreffende kinderen hier direct op aan. Medewerkers vragen om hulp en medewerking van de ouders en de manager, als opvallend/afwijkend gedrag zich blijft herhalen en niet verbetert.

Intimiteit

Op de BSO wordt er veel geknuffeld en gestoeid met de kinderen. Kinderen zitten op schoot, worden gedragen en gaan naar het toilet waarbij soms een van de pedagogisch medewerkers aanwezig is. Wij hebben afspraken om de kinderen en onszelf te beschermen tegen ongewenste intimiteiten. Op het moment dat een kind een van deze fysieke contactmomenten niet wil, doen wij het niet. Voor kinderen onderling geldt dat ook. Bij (seksueel) grensoverschrijdend gedrag handelen wij volgens de 'Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling'.

Als kinderen nieuwsgierig worden naar hun eigen lichaam of van dat van de andere kinderen en van ons, gaan wij daar zo normaal mogelijk mee om. Natuurlijk stellen wij grenzen om onszelf en de andere kinderen te beschermen tegen ongewenste intimiteiten.

Een paar voorbeelden:

- Kinderen mogen het zeggen als ze een aanraking niet fijn vinden.
- Kinderen mogen 'doktertje' spelen maar de kleren blijven aan.
- We kussen de kinderen op de wang en alleen dan, wanneer het initiatief vanuit het kind komt.
- Kinderen geven zelf aan hoe zij afscheid willen nemen als ze naar huis gaan, bijv. door een 'high five' of een knuffel te geven.

5.3. Corrigeren en belonen

Op de buitenschoolse opvang worden de kinderen op een positieve wijze benaderd en wordt door middel van positieve aandacht het gewenste gedrag gestimuleerd. Bij het goed uitvoeren van een taakje, of goed meedoen aan activiteiten belonen we de kinderen. Dit doen we door de kinderen verbaal te laten weten dat ze het goed gedaan hebben (complimenten geven), of door een kind een aai over zijn bol te geven, een high-five, een sticker of een knuffel. Ook belonen we de groep voor goed gedrag en prestaties. Verbaal, of in de vorm van een actieve beloning: dan mag de groep iets extra's, bijvoorbeeld 10 minuten langer spelen, of nog even een extra liedje doordansen.

Door de groepssituatie waarin kinderen meestal op vanzelfsprekende wijze meedoen met de groep is het corrigeren van kinderen veel minder een item dan in de thuissituatie. Wanneer een kind negatief gedrag vertoont, wordt eerst gekeken naar het individuele

kind en nagegaan wat de oorzaak van het gedrag zou kunnen zijn (niet lekker in zijn vel, verveling, onzekerheid, wijziging in de thuissituatie of ontwikkelingsproblematiek). De pedagogisch medewerkers kunnen hier op deze manier rekening mee houden. Wanneer een kind na een of twee waarschuwingen negatief gedrag blijft vertonen, zal de pedagogisch medewerker het kind op ooghoogte op rustige wijze aanspreken en het daarbij ook aankijken. Op zo'n moment noemt de medewerker de grens die is overschreden, en noemt zo nodig een passende 'straf'.

De straf die kinderen bij ons krijgen, gaat meestal over 'tot rust komen'. Het kind wordt even buitengesloten van het groepsgebeuren. Het kind wordt voor korte duur (3 minuten) op een bepaalde plek neergezet om zo even uit de situatie te zijn, bijvoorbeeld: op het trapje zitten, of aan tafel. We praten daarna altijd even met het kind, waarin we bespreken wat niet mocht, en waarin we afspraken maken voor de toekomst. Soms laten we een kind meehelpen bij huishoudelijke klussen, als dat passend is bij de overtreding.

In principe corrigeren we kinderen alleen in 1-op-1verband. In sommige situaties kiezen de medewerkers er wel voor om kinderen in een klein groepje aan te spreken, als het bijvoorbeeld het hele groepje aangaat. Een enkele keer worden kinderen publiekelijk gecorrigeerd. Dit wordt bewust gedaan, opdat de hele groep daar iets van leert.

We benaderen het kind na zo'n correctie/straf altijd weer positief, en vinden het belangrijk dat een kind gewoon weer aan het groepsgebeuren kan meedoen.

Er wordt zo kort mogelijk aandacht besteed aan het negatieve gedrag en het kind wordt eventueel afgeleid om te voorkomen dat het op deze manier steeds negatieve aandacht krijgt. Wij vinden het belangrijk om ouders een terugkoppeling te geven over het gedrag van hun kind. Wellicht dat de ouders thuis ook met dit gedrag te maken hebben. Er kan dan goed afgestemd worden wat de beste benadering zal zijn.

5.4. Zieke kinderen

Het welzijn van het kind staat bij ons op de eerste plaats. Als een kind ziek is, vinden we dat het kind beter thuis kan worden opgevangen dan op de opvang. Een ziek kind heeft namelijk veel meer zorg en aandacht nodig, dan wij hem kunnen geven tijdens onze dagelijkse opvang. We willen een ziek kind niet te kort doen.

Een kind dat tijdens de opvang ziek wordt, begeleiden de pedagogisch medewerkers uiteraard zo goed mogelijk. Hierbij gebruiken ze het beleidsstuk 'Omgaan met zieke kinderen' (09.01) en werkinstructie 'Zieke kinderen' (09.03.01).

Medicijnen worden niet verstrekt, alleen na schriftelijke toestemming van de ouder en mondelinge en schriftelijke instemming van de medewerker. Bij het toedienen van medicijnen wordt gewerkt volgens de werkinstructie 'Toedienen van medicijnen' (09.03.02). Ouders worden in alle gevallen meteen opgebeld.

5.5. Kinderparticipatie

De medewerkers betrekken kinderen bij keuzes, gespreksonderwerpen, activiteiten. Er wordt kinderen expliciet om hun mening of advies gevraagd. Hier wordt zo mogelijk gehoor aan gegeven. De groepsleiding draagt er zorg voor dat elke stem van elk kind wordt gehoord.

5.6. Mentorschap

De medewerkers hebben elk een eigen groep mentorkinderen. De medewerker zorgt ervoor dat van deze mentorkinderen een kinddossier wordt opgebouwd en voert oudergesprekken met ouders van eigen mentorkinderen. Dit wil niet zeggen dat de pedagogisch medewerkers alleen hun eigen mentorkinderen “behandelen”; een medewerker is in principe verantwoordelijk voor de hele groep. Ten aanzien van de mentorkinderen, zijn de mentoren verantwoordelijk voor de hoofdtaken (oudergesprekken, overdrachten).

Let op! Als mentor informeer je ouders dat een zwemdiploma verplicht is bij doorstroming naar de Scouting. Dit doe je als het kind 6 jaar is, zodat ouders de tijd hebben om dit te regelen. Zodra er een zwemdiploma is behaald moet hier een kopie van in het kinddossier, hier zorgt de mentor voor. De UC van de locatie is verantwoordelijk dat dit van alle kinderen aanwezig is. Als een kind geen zwemdiploma heeft, kan het niet naar de Scouting doorstromen.

5.7. Kinderen observeren

Elk jaar nodigt de mentor de ouder uit voor een oudergesprek, waarin de observatie van het kind besproken wordt. Willen ouders geen gesprek dan krijgen ze een kopie van het observatieformulier mee.

Als kinderen opvallen, of als er zorgen zijn dan kan er gebruik gemaakt worden van het formulier ‘extra begeleiding voor een kind’.

5.8. Overdrachtsschrift en kinddossier

Bij het gezamenlijk gebruik van ruimtes (bijvoorbeeld peuterspeelzaal-BSO) wordt een overdracht-appgroep gebruikt. Wanneer er gebruik van wordt gemaakt, noteert medewerker hier praktische informatie, waarvan belangrijk is dat collega’s dat weten. (voorbeeld: “De kastdeur is stuk. Contact opgenomen met manager)

Medewerkers houden van de kinderen een kinddossier bij. In dit dossier bevinden zich verslagen, observaties, diploma’s, formulieren die ouders hebben moeten tekenen en verder alles wat het kind aangaat. Dit dossier wordt overgedragen aan de medewerkers van de volgende groep waar het kind naar toe gaat en draagt bij aan een zo goed en volledig mogelijk zicht op het kind. Het kinddossier wordt altijd in de kast achter slot op de groepen bewaard.

Hoofdstuk 6: De ouder

6.1. Mondeling communicatie

‘Samenwerken, samen opvoeden’ is ons motto als het gaat om contacten met ouders. Door een goede afstemming over en weer zullen de pedagogisch medewerkers in staat zijn om de kinderen tijdens hun verblijf op het kinderdagverblijf beter te begrijpen en te begeleiden. Andersom krijgen de ouders via de pedagogisch medewerkers een beeld van wat hun kind beleeft tijdens hun afwezigheid en hoe hun kind zich in een andere omgeving gedraagt.

Tijdens ophalen hebben pedagogisch medewerkers individueel contact met de ouders. Pedagogisch medewerkers vertellen wat er die dag gebeurd is en of er nog bijzonderheden zijn voorgevallen of een leuke anekdote. Andersom is het voor pedagogisch medewerkers belangrijk om te horen of er specifieke zaken spelen in de thuissituatie. Dit kan zijn in praktische zin, bijvoorbeeld wanneer een kind de laatste tijd slecht slaapt of last heeft allergieën of op emotioneel gebied (bijvoorbeeld de komst van een baby, een verhuizing of andere veranderingen in de thuis- of schoolsituatie). Op deze manier kunnen pedagogisch medewerkers nog beter inspelen op de behoefte van ieder kind. Indien ouders een apart gesprek willen met de pedagogisch medewerker dan kan daar altijd een afspraak voor gemaakt worden. Dit noemen we dan een bijzonder oudergesprek.

Daarnaast voeren we ook standaardgesprekken, zoals een intake/kennismakingsgesprek, en gesprekken die evaluerend van aard zijn (jaarlijks oudergesprek, driemaandengesprek).

6.2. Schriftelijke informatie

Elke maand ontvangen ouders een nieuwsbrief. Hierin staat informatie die voor alle ouders van belang is. Onderwerpen kunnen zijn: beleidsveranderingen, organisatieveranderingen, informatie over pedagogische zaken, de oudercommissie, festiviteiten en leuke informatie over het buitenschoolse opvang.

Soms is er een extra nieuwsbrief, als het om groep specifieke of uitzonderlijke situaties gaat. Deze nieuwsbrief wordt per email verstuurd.

Daarnaast kunnen ouders zich altijd raadplegen via onze website, www.kcwa.nl

Ook wordt er schriftelijk gecommuniceerd, via flyers, posters en ons informatieboekje. Dit informatieboekje krijgen ouders bij het contract, nadat ze zich hebben aangemeld.

6.3. Oudercommissie

De ouderraad vertegenwoordigt de ouders die kinderen hebben op Kinderdagverblijf De Biblebontseberg en op Buitenschoolse Opvang De Beukelseberg. De ouderraad ziet het als haar taak om

- de belangen van kinderen en ouders binnen de organisatie zo goed mogelijk te behartigen en ouders te vertegenwoordigen
- invloed uit te oefenen op het pedagogisch klimaat van de kinderopvang
- de communicatie te bevorderen tussen ouders en personeel en tussen ouders onderling

- de kwaliteit van het uitvoerend werk in de kinderopvang mede te bewaken

De ouderraad volgt de besluitvorming in het bestuur en de beslissingen van directie. De ouderraad stelt zich op als klankbord voor de directie.

6.4. Ouderavonden

Een keer per jaar wordt er een ouderavond georganiseerd door de manager van de Buitenschoolse Opvang.

De avond staat in het teken van een pedagogisch aanverwant thema.

De manager en de medewerkers nodigen de ouders uit, om samen met hen te praten over dit thema. Soms wordt er een expert van buitenaf uitgenodigd, om de genodigden te inspireren.

Daarnaast nodigt de ouderraad ouders ook uit voor een ouderavond, met een zelf uitgekozen, actueel thema.

6.5. Klachtenprocedure

Met wensen, opmerkingen en klachten kan men altijd terecht bij de pedagogisch medewerkers van de groep. De medewerkers zullen altijd proberen de ouder op professionele wijze te helpen en van dienst te zijn. Mocht men er samen niet uitkomen, dan kan men een klacht indienen. KCWA heeft een klachtenreglement, deze is in te zien in het Handboek op de locatie en op de website.